

กฎหมาย

วิธีพิจารณาความแพ่ง ๑

พิพากษ์ เกียรติกมลเศศ

สารบัญ

หน้า

บทที่ ๑ ข้อความเบื้องต้น	๑
๑.๑ บทนำ	๑
๑.๒ ประวัติการใช้กฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง	๒
๑.๓ ลักษณะกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง	๓
๑.๔ หลักกฎหมายที่ใช้ในกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง	๕
๑.๔.๑ หลักความสุจริต	๕
๑.๔.๒ หลักความยุติธรรม	๖
๑.๔.๓ หลักกฎหมายสารบัญญัติเป็นใหญ่	๘
๑.๔.๔ หลักกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งเป็นใหญ่	๘
๑.๔.๕ หลักฟังความทุกฝ่าย	๙
๑.๔.๖ หลักเปิดเผยและกระทำด้วยวาจา	๑๐
๑.๔.๗ หลักความรวดเร็วในการดำเนินคดี	๑๒
๑.๔.๘ หลักความสงบเรียบร้อยของประชาชน	๑๓
๑.๕ บทวิเคราะห์ศัพท์	๑๔
บทที่ ๒ คู่ความ	๓๒
๒.๑ การเสนอคดีแพ่งต่อศาล	๓๒
๒.๑.๑ คดีมีข้อพิพาท	๓๓
๒.๑.๒ คดีไม่มีข้อพิพาท	๔๕
๒.๒ การดำเนินคดีของผู้ไร้ความสามารถ	๔๗
๒.๒.๑ บุคคลที่เป็นผู้ไร้ความสามารถ	๔๗
๒.๒.๒ วิธีการแก้ไขความบกพร่อง	๕๐
๒.๓ ร้องสอด	๕๒
๒.๓.๑ ความหมายและหลักทั่วไป	๕๒
๒.๓.๒ หลักเกณฑ์ร้องสอด	๕๔
๒.๓.๓ การร้องสอดตามมาตรา ๕๗ (๑)	๖๑
๒.๓.๔ การร้องสอดเข้าเป็นคู่ความร่วมกับคู่ความเดิมตาม มาตรา ๕๗ (๒)	๖๗
๒.๓.๕ ร้องสอดโดยศาลหมายเรียกเข้ามาในคดีตาม มาตรา ๕๗ (๓)	๗๑
๒.๓.๖ สิทธิของผู้ร้องสอด	๘๒

๒.๔ คู่ความร่วมมือ	๘๘
๒.๔.๑ ความหมาย	๘๙
๒.๔.๒ การเป็นคู่ความร่วมมือ	๙๐
๒.๔.๓ ห้ามมิให้ถือว่าคู่ความร่วมมือนั้นแทนซึ่งกันและกัน	๙๑
บทที่ ๓ เขตอำนาจศาล	๙๔
๓.๑ แนวคิดเขตอำนาจศาล	๙๔
๓.๑.๑ หลักเกณฑ์อำนาจศาลตามประเภทของคดี	๙๔
๓.๑.๒ หลักเกณฑ์เขตอำนาจศาล	๙๔
๓.๑.๓ หลักเกณฑ์อำนาจศาลตามกลไกหรือหน้าที่	๙๕
๓.๒ เขตอำนาจศาล	๙๖
๓.๒.๑ ความหมาย	๙๖
๓.๒.๒ หลักทั่วไปในการเสนอคำฟ้อง	๙๖
๓.๓ เขตอำนาจศาลคดีมีข้อพิพาท	๙๘
๓.๓.๑ คำฟ้องทั่วไป	๙๘
๓.๓.๒ คำฟ้องเกี่ยวกับอสังหาริมทรัพย์	๑๐๙
๓.๓.๓ คำฟ้องมูลคดีเกิดขึ้นนอกราชอาณาจักรและจำเลยมิได้มีภูมิลำเนาอยู่ในราชอาณาจักร	๑๑๑
๓.๓.๔ คำฟ้องมูลคดีเกิดในเรือไทยหรืออากาศยานไทย	๑๑๒
๓.๔ เขตอำนาจศาลคดีไม่มีข้อพิพาท	๑๑๓
๓.๔.๑ คำร้องขอคดีทั่วไป	๑๑๓
๓.๔.๒ คำร้องขอแต่งตั้งผู้จัดการมรดก	๑๑๓
๓.๔.๓ คำร้องขอเพิกถอนมติของที่ประชุมของนิติบุคคล	๑๑๔
๓.๔.๔ คำร้องขอเกี่ยวกับการจัดการทรัพย์สิน	๑๑๔
๓.๕ มูลความแห่งคดีเกี่ยวข้องกันมีเขตศาลหลายศาล	๑๑๕
๓.๖ การเสนอคดีเกี่ยวเนื่องกับคดีเดิม	๑๑๗
๓.๖.๑ คำฟ้องหรือคำร้องขอตามมาตรา ๗ (๑)	๑๑๘
๓.๖.๒ คำฟ้องหรือคำร้องขอตามมาตรา ๗ (๒)	๑๑๙
๓.๖.๓ คำร้องตามมาตรา ๗ (๓)	๑๒๐
๓.๖.๔ คำร้องตามมาตรา ๗ (๔)	๑๒๐
๓.๗ การโอนคดีกรณีจำเลยเป็นผู้ขอ	๑๒๑
๓.๘ การโอนคดีที่กระทบต่อประโยชน์สาธารณะ	๑๒๒
๓.๙ การรวมคดีที่อยู่ในเขตอำนาจศาลต่างกัน	๑๒๔

๓.๑๐ การรวมพิจารณาคดีที่มีการอุทธรณ์	๑๒๕
๓.๑๑ การรวมคดีที่อยู่ในเขตอำนาจศาลหลายศาล	๑๒๖
๓.๑๑.๑ มีคดีหลายเรื่องค้างพิจารณาอยู่ในศาลเดียวกันหรือในศาลชั้นต้นสองศาลต่างกัน	๑๒๖
๓.๑๑.๒ คู่ความทั้งหมดหรือหรือแต่บางฝ่ายเป็นคู่ความรายเดียวกัน	๑๒๖
๓.๑๑.๓ การพิจารณาคดีเหล่านั้นถ้าได้รวมกันแล้วจะเป็นการสะดวก	๑๒๗
๓.๑๑.๔ คู่ความทั้งหมดหรือแต่บางฝ่ายมีคำขอให้พิจารณาคดีรวมกัน	๑๒๗
๓.๑๑.๕ กรณีศาลที่จะรับโอนคดีไม่ยินยอม	๑๒๗
๓.๑๑.๖ ผลของการรวมคดี	๑๒๗
๓.๑๒ การแยกคดี	๑๒๘
๓.๑๓ กรณีที่ไม่สามารถดำเนินคดีในศาลที่มีเขตอำนาจ	๑๒๙
บทที่ ๔ อำนาจและหน้าที่ศาล	๑๓๔
๔.๑ ขอบเขตการใช้อำนาจของศาล	๑๓๔
๔.๑.๑ การชักถาม การตรวจบุคคล ทรัพย์สินหรือสถานที่นอกเขตศาล	๑๓๕
๔.๑.๒ ออกหมายเรียกคู่ความหรือบุคคลนอกเขตศาล	๑๓๕
๔.๑.๓ หมายบังคับคดี หมายจับและกักขัง	๑๓๖
๔.๑.๔ อำนาจพิจารณาของศาลแพ่ง	๑๓๖
๔.๒ การส่งประเด็นไปศาลอื่น	๑๓๗
๔.๓ การส่งประเด็นไปต่างประเทศ	๑๓๘
๔.๔ การตรวจคำคู่ความ	๑๓๙
๔.๔.๑ ความหมายคำคู่ความ	๑๔๐
๔.๔.๒ กรณีที่ศาลต้องตรวจ	๑๔๐
๔.๔.๓ การมีคำสั่ง	๑๔๕
๔.๔.๔ การอุทธรณ์	๑๔๙
๔.๕ อำนาจให้คู่ความมาศาลเพื่อไกล่เกลี่ย	๑๕๑
๔.๖ คำขอและคำแถลง	๑๕๓
๔.๖.๑ คู่ความเป็นผู้เสนอ	๑๕๔
๔.๖.๒ ศาลออกคำสั่งได้เองหรือคู่ความมีคำขอ	๑๕๖
๔.๖.๓ ศาลมีคำสั่งได้เอง	๑๕๗
๔.๗ การคำนวณระยะเวลา	๑๕๗
๔.๘ การขยายหรือย่นระยะเวลา	๑๕๙
๔.๘.๑ ศาลเห็นสมควรหรือมีคู่ความฝ่ายที่เกี่ยวข้องยื่นคำขอ	๑๕๙

๔.๘.๒ อำนาจในการขยายหรือย่นระยะเวลา	๑๖๐
๔.๘.๓ พฤติการณ์พิเศษ	๑๖๐
๔.๘.๔ เหตุสุดวิสัย	๑๖๓
๘.๔.๕ คำสั่งศาล	๑๖๕
๔.๙ การชี้ขาดเบื้องต้นในปัญหาข้อกฎหมาย	๑๖๖
๔.๙.๑ ปัญหาข้อกฎหมาย	๑๖๗
๔.๙.๒ ปัญหาข้อเท็จจริง	๑๖๘
๔.๙.๓ การชี้ขาดในปัญหาข้อกฎหมาย	๑๖๘
๔.๙.๔ ศาลเห็นสมควรหรือคู่ความมีคำขอ	๑๗๐
๔.๙.๕ การวินิจฉัยเป็นคุณแก่ผู้ขอ	๑๗๑
๔.๙.๖ ผลของการชี้ขาดปัญหาข้อกฎหมาย	๑๗๒
๔.๑๐ การเพิกถอนการพิจารณาที่ผิดระเบียบ	๑๗๒
๔.๑๐.๑ ความหมาย	๑๗๓
๔.๑๐.๒ เหตุที่มีการเพิกถอนการพิจารณาที่ผิดระเบียบได้	๑๗๔
๔.๑๐.๓ กรณีที่อาจถูกเพิกถอนได้	๑๗๕
๔.๑๐.๔ ผู้มีสิทธิร้องขอให้เพิกถอน	๑๗๙
๔.๑๐.๕ กรณีที่ไม่สามารถร้องขอให้เพิกถอนได้	๑๘๐
๔.๑๐.๖ การออกคำสั่ง	๑๘๒
๔.๑๑ ละเมิดอำนาจศาล	๑๘๓
๔.๑๑.๑ การกระทำผิดละเมิดอำนาจศาล	๑๘๔
๔.๑๑.๒ การกระทำของสื่อสิ่งพิมพ์	๑๙๑
๔.๑๑.๓ โทษความผิดละเมิดอำนาจศาล	๑๙๔
บทที่ ๕ การนั่งพิจารณาคดี	๑๙๙
๕.๑ การนั่งพิจารณาคดี	๑๙๙
๕.๑.๑ ความหมาย	๒๐๐
๕.๑.๒ การนั่งพิจารณาต่อหน้าคู่ความ	๒๐๑
๕.๑.๓ การนั่งพิจารณาโดยเปิดเผย	๒๐๑
๕.๒ การเลื่อนคดี	๒๐๒
๕.๒.๑ กิจธุระของศาล	๒๐๒
๕.๒.๒ รอคำชี้ขาดตัดสินคดีหรือชี้ขาด	๒๐๓
๕.๒.๓ มีเหตุจำเป็น	๒๐๖
๕.๒.๔ มีเหตุเจ็บป่วย	๒๑๐

๕.๓ คู่ความมรณะ	๒๑๒
๕.๓.๑ คดีเกี่ยวกับทรัพย์สิน	๒๑๒
๕.๓.๒ คู่ความฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งมรณะก่อนศาลพิพากษาคดี	๒๑๓
๕.๓.๓ มีคดีอยู่ระหว่างพิจารณาของศาลใดศาลหนึ่ง	๒๑๔
๕.๓.๔ การเลื่อนการนั่งพิจารณาออกไป	๒๑๕
๕.๓.๕ บุคคลที่จะเข้ามาเป็นคู่ความแทนที่ผู้มรณะ	๒๑๖
๕.๓.๖ วิธีการขอเข้ามาแทนที่คู่ความมรณะ	๒๑๗
๕.๓.๗ กำหนดเวลาขอเข้ามาแทนที่คู่ความมรณะ	๒๑๘
๕.๓.๘ ศาลที่มีอำนาจสั่งคำร้องขอเข้าเป็นคู่ความแทนที่	๒๑๘
๕.๔ การขอเข้าแทนที่คู่ความผู้มรณะด้วยความสมัครใจ	๒๑๙
๕.๔.๑ วิธีการยื่นคำขอ	๒๑๙
๕.๔.๒ การไต่สวน	๒๒๐
๕.๕ การขอเรียกบุคคลเข้ามาเป็นคู่ความแทนผู้มรณะ	๒๒๐
๕.๕.๑ บุคคลที่จะขอให้ศาลมีคำสั่งเรียก	๒๒๑
๕.๕.๒ อำนาจศาลในการออกหมายเรียก	๒๒๑
๕.๕.๓ การไต่สวน	๒๒๒
๕.๖ คู่ความบกพร่องความสามารถหรือผู้แทนหรือทนายความมรณะหรือหมดอำนาจ	๒๒๒
๕.๖.๑ คู่ความตกเป็นผู้ไร้ความสามารถ	๒๒๓
๕.๖.๒ ผู้แทนโดยชอบธรรมมรณะหรือหมดอำนาจ	๒๒๓
๕.๖.๓ ทนายความของคู่ความมรณะหรือหมดอำนาจ	๒๒๓
๕.๖.๔ ผู้ไร้ความสามารถมีความสามารถขึ้น	๒๒๔
บทที่ ๖ รายงานและสำนวนความ	๒๒๕
๖.๑ ภาษาที่ใช้ในกระบวนการพิจารณา	๒๒๕
๖.๑.๑ ภาษาที่กฎหมายบังคับ	๒๒๖
๖.๑.๒ การเขียนและการแก้ไขตกเติม	๒๒๖
๖.๑.๓ คำแปล	๒๒๗
๖.๑.๔ ล่าม	๒๒๘
๖.๒ ใบมอบอำนาจ	๒๒๙
๖.๒.๑ ศาลมีอำนาจตรวจใบมอบอำนาจ	๒๒๙
๖.๒.๒ กรณีที่มีเหตุอันควรสงสัย	๒๓๑
๖.๓ รายงานกระบวนการพิจารณา	๒๓๒

๖.๔ การลงลายมือชื่อแสดงการรับรู้รายงานหรือเอกสาร	๒๓๕
๖.๕ สารบบความของศาล	๒๓๗
๖.๕.๑ การลงทะเบียนคดี	๒๓๗
๖.๕.๒ การทำสำนวนความ	๒๓๘
๖.๕.๓ การเก็บรักษา	๒๓๙
๖.๕.๔ วิธีการจัดทำหรือเก็บรวบรวมหรือเก็บรักษา	๒๓๙
๖.๖ สำนวนความสูญหายหรือบุบสลาย	๒๔๐
๖.๗ การตรวจสำนวนและคัดสำเนาเอกสาร	๒๔๒
๖.๗.๑ บุคคลที่มีสิทธิขอตรวจหรือคัดสำเนาเอกสาร	๒๔๓
๖.๗.๒ ข้อห้ามในการอนุญาตให้ตรวจหรือคัดสำเนาเอกสาร	๒๔๓
๖.๗.๓ วิธีการตรวจหรือคัดสำเนาเอกสาร	๒๔๔
๖.๗.๔ การรับรองสำเนาเอกสาร	๒๔๔
บทที่ ๗ การส่งคำคู่ความหรือเอกสารแก่คู่ความ	๒๔๕
๗.๑ รายการในคำคู่ความและเอกสาร	๒๔๕
๗.๒ การยื่น ส่งหรือรับคำคู่ความและเอกสารทางไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์	๒๔๘
๗.๓ การยื่นคำคู่ความหรือเอกสารต่อศาล	๒๔๙
๗.๓.๑ ส่งต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ของศาล	๒๔๙
๗.๓.๒ ยื่นต่อศาลในระหว่างนั่งพิจารณา	๒๕๐
๗.๔ การส่งคำฟ้องและหมายอื่น ๆ	๒๕๐
๗.๔.๑ การส่งคำฟ้อง	๒๕๑
๗.๔.๒ การส่งหมายเรียกพยาน	๒๕๓
๗.๔.๓ คำสั่งศาล	๒๕๓
๗.๕ การส่งสำเนาคำให้การ	๒๕๔
๗.๖ การส่งสำเนาคำร้องและคำแถลง	๒๕๔
๗.๗ การส่งโดยเจ้าพนักงานศาล	๒๕๕
๗.๘ การส่งคำคู่ความหรือเอกสารทางไปรษณีย์ลงทะเบียนตอบรับ	๒๕๖
๗.๙ เวลาและสถานที่ส่ง	๒๕๗
๗.๙.๑ เวลาส่ง	๒๕๘
๗.๙.๒ สถานที่ส่ง	๒๕๘
๗.๑๐ การส่งคำคู่ความหรือเอกสารแก่ทนายความ	๒๕๙
๗.๑๑ ผู้รับคำคู่ความหรือเอกสาร	๒๖๐
๗.๑๒ การส่งคำคู่ความหรือเอกสารสถานที่อื่น	๒๖๒

๗.๑๓ การวางคำคู่ความหรือเอกสาร	๒๖๓
๗.๑๔ การส่งโดยวิธีอื่นแทน	๒๖๔
๗.๑๕ หลักฐานการส่งของเจ้าพนักงานศาล	๒๖๘
๗.๑๖ การส่งหมายเรียกพยานโดยคู่ความส่งเอง	๒๖๘
๗.๑๗ การส่งคำคู่ความหรือเอกสารให้คู่ความหลายคน	๒๖๙
๗.๑๘ การส่งคำคู่ความหรือเอกสารให้ทราบล่วงหน้า	๒๖๙
๗.๑๘.๑ กรณีต้องทำภายในเวลาหรือก่อนเวลาที่กฎหมายหรือศาลกำหนด	๒๗๐
๗.๑๘.๒ การส่งให้คู่ความอีกฝ่ายหรือบุคคลภายนอกทราบล่วงหน้า	๒๗๐
๗.๑๘.๓ คู่ความส่งสำเนาไปยังคู่ความอีกฝ่ายหนึ่งหรือบุคคลภายนอก	๒๗๐
๗.๑๙ การส่งหมายเรียกและคำฟ้องแก่จำเลยนอกราชอาณาจักร	๒๗๑
บทที่ ๘ คำพิพากษาและคำสั่ง	๒๗๖
๘.๑ การชี้ขาดตัดสินคดี	๒๗๖
๘.๑.๑ คำร้อง คำขอ หรือคำแถลง	๒๗๖
๘.๑.๒ ประเด็นแห่งคดี	๒๗๘
๘.๒ คดีที่ไม่จำนำศาลต้องตัดสิน	๒๘๒
๘.๓ ข้อห้ามศาลปฏิเสธตัดสินคดี	๒๘๓
๘.๔ การวางเงินชำระหนี้	๒๘๓
๘.๕ การชำระหนี้เป็นอย่างอื่น	๒๘๕
๘.๖ คู่ความตกลงหรือประนีประนอมยอมความ	๒๘๖
๘.๖.๑ ศาลต้องมีคำสั่งรับฟ้อง	๒๘๖
๘.๖.๒ คู่ความกระทำได้ทุกชั้นศาล	๒๘๗
๘.๖.๓ ต้องตกลงกันในประเด็นแห่งคดี	๒๘๘
๘.๖.๔ ต้องไม่มีการถอนคำฟ้อง	๒๙๐
๘.๖.๕ ไม่ฝ่าฝืนต่อกฎหมาย	๒๙๐
๘.๖.๖ ไม่อยู่ในบังคับห้ามพิพากษาเกินคำขอ	๒๙๑
๘.๖.๗ คำทำ	๒๙๒
๘.๖.๘ คำพิพากษามาตามยอมถึงที่สุด	๒๙๓
๘.๖.๙ ผลของคำพิพากษามาตามยอม	๒๙๔
๘.๗ การแยกพิจารณาคดีที่รวมกัน	๒๙๕
๘.๘ การทำคำพิพากษาหรือคำสั่ง	๒๙๖
๘.๘.๑ เขตอำนาจศาลและอำนาจผู้พิพากษา	๒๙๗

๘.๘.๒ ต้องพิพากษาตามเสียงข้างมาก	๒๙๗	๙.๒.๒ คดีไม่มีทุนทรัพย์	๓๔๖
๘.๘.๓ การวินิจฉัยที่ประชุมใหญ่	๒๙๘	๙.๒.๓ คดีทุนทรัพย์และไม่มีทุนทรัพย์รวมอยู่ด้วยกัน	๓๔๖
๘.๙ ข้อความในคำพิพากษาหรือคำสั่ง	๒๙๙	๙.๒.๔ คดีที่มีคำขอให้ชำระเงินในอนาคต	๓๔๖
๘.๑๐ คำพิพากษาไม่เกินคำขอ	๓๐๓	๙.๓ การชำระค่าฤชาธรรมเนียมอื่นนอกจากค่าขึ้นศาล	๓๔๖
๘.๑๐.๑ ศาลต้องตัดสินตามข้อหาในคำฟ้อง	๓๐๔	๙.๓.๑ ค่าธรรมเนียมศาลนอกจากค่าขึ้นศาล	๓๔๗
๘.๑๐.๒ ห้ามพิพากษาหรือทำคำสั่งเกินคำขอ	๓๐๕	๙.๓.๒ ค่าสืบพยานหลักฐานนอกศาล	๓๔๗
๘.๑๐.๓ ห้ามพิพากษาหรือทำคำสั่งนอกจากที่ปรากฏในคำฟ้อง	๓๐๗	๙.๓.๓ ค่าป่วยการ ค่าพาหนะและค่าเช่าที่พักของพยานกับคำรังวัด	
๘.๑๐.๔ ข้อยกเว้น	๓๐๗	ทำแผนที่	๓๔๗
๘.๑๐.๕ กรณีศึกษา	๓๑๐	๙.๔ การชำระค่าฤชาธรรมเนียมในการบังคับคดี	๓๔๘
๘.๑๑ การแก้ไขคำพิพากษา	๓๑๓	๙.๕ วิธีชำระค่าธรรมเนียมศาล	๓๔๙
๘.๑๒ การดำเนินกระบวนการพิจารณาซ้ำ	๓๑๕	๙.๖ การคืนค่าขึ้นศาล	๓๔๙
๘.๑๒.๑ ซ้ำกับคดีอื่น	๓๑๖	๙.๗ การยกเว้นค่าธรรมเนียมศาล	๓๕๑
๘.๑๒.๒ ซ้ำในคดีเดียวกัน	๓๑๘	๙.๗.๑ หลักเกณฑ์การยกเว้นค่าธรรมเนียมศาล	๓๕๑
๘.๑๒.๓ ข้อยกเว้น	๓๑๙	๙.๗.๒ ผลของการอนุญาตยกเว้นค่าธรรมเนียมศาล	๓๕๕
๘.๑๓ คำพิพากษาผูกพันคู่ความ	๓๒๐	๙.๘ ความรับผิดชอบในค่าฤชาธรรมเนียม	๓๕๙
๘.๑๓.๑ ผูกพันคู่ความ	๓๒๐	๙.๘.๑ ความรับผิดชอบกรณีทั่วไป	๓๕๙
๘.๑๓.๒ กรณีศึกษา	๓๒๒	๙.๘.๒ ความรับผิดชอบเมื่อมีการวางเงินต่อศาล	๓๖๑
๘.๑๓.๓ ไม่ผูกพันบุคคลภายนอก	๓๒๔	๙.๘.๓ ความรับผิดชอบเป็นคู่ความร่วมมือ	๓๖๒
๘.๑๓.๔ ศาลวินิจฉัยในประเด็น	๓๒๕	๙.๘.๔ ความรับผิดชอบกรณีประนีประนอมยอมความหรืออนุญาโตตุลาการ	๓๖๒
๘.๑๓.๕ ข้อยกเว้น	๓๒๕	๙.๘.๕ ความรับผิดชอบกรณีมีการชำระหนี้	๓๖๒
๘.๑๔ คำพิพากษายกฟ้อง	๓๒๖	๙.๘.๖ ความรับผิดชอบกรณีดำเนินการกระบวนการพิจารณาโดยไม่จำเป็น	๓๖๓
๘.๑๕ คำพิพากษาถึงที่สุด	๓๒๗	๙.๙ คำสั่งค่าฤชาธรรมเนียม	๓๖๓
๘.๑๖ ฟ้องซ้ำ	๓๒๘	๙.๑๐ อุทธรณ์ฎีกาค่าฤชาธรรมเนียม	๓๖๔
๘.๑๖.๑ คู่ความทั้งสองคดีเป็นคู่ความเดียวกัน	๓๒๙	๙.๑๑ การบังคับคดีค่าฤชาธรรมเนียมค้างชำระ	๓๖๕
๘.๑๖.๒ คดีทั้งสองมีประเด็นต้องวินิจฉัยอาศัยเหตุเดียวกัน	๓๓๑	๙.๑๒ ความรับผิดชอบค่าฤชาธรรมเนียมในการบังคับคดี	๓๖๖
๘.๑๖.๓ คดีก่อนศาลมีคำพิพากษาถึงที่สุด	๓๓๔	๙.๑๓ การขอให้รับผิดชอบค่าฤชาธรรมเนียมในการบังคับคดี	๓๖๗
๘.๑๖.๔ คดีก่อนมีการวินิจฉัยชี้ขาดในประเด็นนั้นแล้ว	๓๓๕	บทที่ ๑๐ วิธีพิจารณาในศาลชั้นต้น	๓๖๙
๘.๑๖.๕ ข้อยกเว้น	๓๓๖	๑๐.๑ คำฟ้อง	๓๖๙
บทที่ ๙ ค่าฤชาธรรมเนียม	๓๓๘	๑๐.๑.๑ ความหมาย	๓๖๙
๙.๑ ความหมาย	๓๓๘	๑๐.๑.๒ ขั้นตอนการเสนอคำฟ้อง	๓๗๐
๙.๒ ค่าขึ้นศาล	๓๓๙	๑๐.๑.๓ ระยะเวลาเสนอคำฟ้อง	๓๗๐
๙.๒.๑ ค่าขึ้นศาลคดีมีทุนทรัพย์	๓๔๓	๑๐.๑.๔ แบบของคำฟ้อง	๓๗๐

- ๑๒.๑.๘ การดการบังคับคดีไว้ก่อน
- ๑๒.๑.๙ โจทก์ขาดนัดยื่นคำให้การแก้ฟ้องแย้ง
- ๑๒.๓ ขาดนัดพิจารณา
- ๑๒.๓.๑ หลักเกณฑ์การขาดนัดพิจารณา
- ๑๒.๓.๒ คู่ความทั้งสองฝ่ายขาดนัดพิจารณา
- ๑๒.๓.๓ โจทก์ขาดนัดพิจารณา
- ๑๒.๓.๔ จำเลยขาดนัดพิจารณา
- ๑๒.๓.๕ การพิจารณาคดีฝ่ายเดียว

บรรณานุกรม

- ๔๖๙
- ๔๗๑
- ๔๗๒
- ๔๗๒
- ๔๗๖
- ๔๗๖
- ๔๘๐
- ๔๘๑
- ๔๘๗

บทที่ ๑
ข้อความเบื้องต้น

๑.๑ บทนำ

กฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งเป็นกฎหมายวิธีสบัญญัติที่เกี่ยวข้องกฎหมายและวิธีการต่าง ๆ ที่บุคคลจะพึงปฏิบัติเพื่อจะได้รับความรับรองคุ้มครอง และหน้าที่มีอยู่ตามกฎหมายสารบัญญัติ^๑ ที่รับรองสิทธิและหน้าที่หรือความกฎหมาย และเมื่อเกิดการโต้แย้ง “สิทธิหรือหน้าที่ตามกฎหมายสารบัญญัติ” เมื่อความตามกฎหมายสารบัญญัติประการเดียว ย่อมไม่อาจบังคับให้เป็นในกฎหมายได้ และหากปล่อยให้เอกชนบังคับตามสิทธิหรือหน้าที่ที่ตนเองอันเป็นวิธีดั้งเดิมที่ใช้กำลังบังคับหรือทำร้ายกัน ย่อมทำให้เกิดความวุ่นวายเรียบร้อยของสังคม จำเป็นต้องอาศัยกฎหมายที่กำหนดหลักเกณฑ์การดำเนินตามสิทธิและหน้าที่ของบุคคล^๒ หรืออาจกล่าวได้ว่าเมื่อเกิด “สิทธิหน้าที่” แต่หากปราศจาก “สิทธิเสนอคดี” กฎหมายแพ่งย่อมไม่อาจเป็นผลในทางกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งในการบังคับใช้ไปตามสิทธิและหน้าที่ให้โดยเปลี่ยนจาก “นามธรรม” ให้เป็น “รูปธรรม” อันเป็นความสัมพันธ์ในกรณีเนื้อหาของกฎหมายสารบัญญัติ “รับรองสิทธิหน้าที่” และในด้านวิธีการ “บังคับให้เป็นไปตามสิทธิหน้าที่” กฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งจึงเป็นกฎหมายแพ่งเกิดผล ตรงกับหลักกฎหมายละตินที่กล่าวว่า “เมื่อมีสิทธิแล้วตามกฎหมายนั้นด้วย” (Ubi ius ibi remedium)^๓ และนอกจากบังคับให้เสียกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งยังเป็นการให้บริการของรัฐในกระบวนการประชาชน เพื่อระงับข้อพิพาทหรือความขัดแย้งของฝ่ายเอกชน

ในยุคที่โลกแคบลงด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ กฎหมายต้องมีการแปลงของสังคม กฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งของประเทศไทยต่าง ๆ มีพัฒนาเปรียบเทียบกับกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งของระบบกฎหมายต่าง ๆ จนของระบบกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งและมีความพยายามในการ

^๑ พระนิติการณประสม, คำอธิบายประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง, พระนคร : ๒๕๑๕, หน้า ๔

^๒ คณิต ณ นคร, กฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ภาคการดำเนินคดี, กรุงเทพมหานคร : ๒๕๕๒, หน้า ๒๗ - ๒๘

^๓ ประทีป อ้าววิจิตรกุล, หลักกฎหมายละตินและสุภาษิต, กรุงเทพมหานคร : จีระการพิมพ์,